

FANGER SKOLEN OPP MIDLERE OG SVAKERE ELEVER?

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

22.05.09

INNHold

1. INNLEDNING	1
1.1 Vurderingskriterier	1
1.2 Hvem er de svake/midlere elevene?	1
1.3 Problemstillinger	2
1.4 Rådmannens kommentarer	2
2. HAR RÅDMANNEN FULGT OPP VEDTAKET?	3
2.1 Funn/fakta.....	3
2.2 Revisjonens vurdering.....	5
3. HAR VEDTAKET FØRT TIL ENDRING FOR BUDSJETTILDELINGEN TIL SKOLEN?	7
3.1 Funn/fakta.....	7
3.2 Revisjonens vurdering.....	9
4. HAR RÅDMANNEN KONTROLL MED OPPFØLGINGEN I SKOLENE?	10
4.1 Betyggende system for oppfølging av kommunestyrets vedtak?	10
4.2 Har administrasjonen forsvarlig internkontrollsystem?	11
4.3 Revisjonens vurdering.....	13
5. BLIR RESULTATENE RAPPORTERT TIL KOMMUNESTYRET?	14
5.1 Funn/fakta.....	14
5.2 Revisjonens vurdering.....	15
6. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER	16
6.1 Konklusjon	16
6.2 Anbefalinger	17
KILDEHENVISNINGER	18
RÅDMANNENS KOMMENTARER TIL RAPPORTEN	1

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget vedtok å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt som skulle vurdere om skolen fanger opp de midlere og svake elevene¹: *Prosjektet skal vurdere om forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive for å oppnå kommunestyrets strategi om å løfte de midlere og svakere elevene.*

1.1 Vurderingskriterier

Vurderingskriteriene omfatter politiske vedtak, lovkrav, regelverk etc. som inneholder krav eller mål som skal oppfylles på området.

1.1.1 Politiske vedtak

Kommunestyret vedtok i 2007², i sak om "Kvalitet i Bærumsskolen", strategier som skal legges til grunn for den videre utvikling av Bærumsskolen. Blant disse var å *Styrke resultatene i Bærumsskolen ved å løfte de midlere og svakere elevene gjennom å sikre at støttetiltak i størst mulig grad settes inn i de første årstrinnene.*

Kommunestyret vedtok i saken også å be rådmannen komme tilbake til konkrete tiltak innenfor de ulike strategiene.

1.1.2 Viktige lover og bestemmelser

Opplæringsloven med tilhørende forskrifter oppstiller krav til opplæringen i grunnskolen³. Loven legger føringer for og setter rammer for den kommunale handlefriheten. Aktuelle lovbestemmelser er gjennomgått i forbindelse med de enkelte kriteriene, særlig under kapittel 4.

1.2 Hvem er de svake/midlere elevene?

For å kartlegge ferdighetsnivå og læringsutbytte til elevene i grunnskolen gjennomføres kartleggingsprøver ved skoler over hele landet. I 2008 ble det foretatt kartleggingsprøver i lesing og matematikk i 2. klasse samt nasjonale prøver i lesing, matte og engelsk i 5 klasse⁴.

Tabell 1-1 Gjennomsnittsfordeling på prøver 2008 i Bærum			
	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
5. trinn	12 %	45 %	43 %
	I kritisk sone	Over kritisk sone	Alt rett/nær
2. trinn	9 %	61 %	29 %

I denne rapporten legger revisjonen til grunn at de svake og midlere elever er den andelen elever som ligger i kritisk sone på 2. trinn og på mestringsnivå 1 på 5. trinn. Dette er også den definisjonen administrasjonen benytter. Som tabellen viser for 2008 omfatter de svake og midlere elevene ca 9 % og 12 % av elevene.

¹ Kontrollutvalget møte 17.11.08 sak 066/08 *Valg av prosjekter for 2009.*

² Kommunestyret møte 20.06.2007 sak 064/07 *Kvalitet i Bærumsskolen.*

³ Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa av 17.07. 1998 nr. 61.Forskrift til opplæringslova, FOR 2006-06-23 nr. 724.

Ca halvparten av de svake og midlere elevene får en tilpassning av opplæringen gjennom spesialundervisning. Resten av elevene skal få dekket sitt opplæringsbehov innenfor rammene av den ordinære undervisningen⁵.

1.3 Problemstillinger

Revisjonen har valgt å dele inn rapporten i følgende problemstillinger:

- Har rådmannen fulgt opp vedtaket?
- Har vedtaket ført til budsjettmessige endringer?
- Har rådmannen kontroll på oppfølgingen i skolen?
- Har rådmannen forsvarlig internkontroll?
- Blir resultatene rapportert til kommunestyret?

1.4 Rådmannens kommentarer

Rådmannens kommentarer til rapporten er vedlagt.

Prosjektet er gjennomført og rapportert i samsvar med *Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt (RSK 001)*⁶.

⁵ I gjennomsnitt hadde 5,3 % av elevene i grunnskolen i Bærum spesialundervisning i skoleåret 2007/08 jf årsrapport fra PP-tjenesten for 2008.

⁶ Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 23.05.05.

2. HAR RÅDMANNEN FULGT OPP VEDTAKET?

I framstillingen under hver av problemstillingene vil vi først presentere relevante fakta vi har samlet inn, for deretter å vurdere fakta opp mot kriteriene. Til slutt i rapporten vil vi gi en samlet konklusjon i forhold til problemstillingene.

I Kommuneloven § 23 nr. 2 står det at vedtak som blir fattet i de politiske organene skal følges opp av administrasjonen i kommunen. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier/ krav til grunn:

⇒ Vedtaket skal være fulgt opp i administrasjonen.

2.1 Funn/fakta

Juni 2007 fattet kommunestyret sitt vedtak om ”Kvalitet i Bærumsskolen”⁷. I november kom handlingsprogrammet for 2008-2011, der det er et eget punkt knyttet til vedtaket⁸. Her står det at resultatene i skolene skal styrkes gjennom tiltak som sikrer at alle elever får utnyttet sitt potensial, både faglig og sosialt. *Det betyr at tiltak i skolen rettes mot de midlere og svakere elever for å øke læringsutbyttet. Støttetiltak bør i større grad settes inn på de laveste årstrinnene.* Det opplyses at rådmannen vil komme tilbake til konkrete tiltak innenfor de ulike strategiene for økt kvalitet for alle i egen sak våren 2008.

Februar 2008 la rådmannen frem denne saken for sektorutvalg Barn og unge⁹. Rådmannen foreslår her å følge opp kommunestyrets vedtak gjennom et prosjekt kalt ”Tidlig innsats – bedre resultater”. I rådmannens redegjørelse er det foreslått flere mål for prosjektet. Prosjektet foreslås en varighet på tre år for å kunne planlegge, gjennomføre og evaluere tiltak. Rådmannen vil i løpet av, og etter prosjektperioden, legge frem for sektorutvalget rapporter om måloppnåelse innenfor ulike områder blant annet om grunnleggende ferdigheter, tidlig innsats, kartleggingsprøver og individvurdering. Blant de 10 målene rådmannen presenterer i saken er flere knyttet til konkrete resultatmål.

Særlig tre av målene er tiltak knyttet til den delen av kommunestyrets vedtak vi ser på her:

- Bærumsskolen bruker kartleggingsprøver systematisk og har utviklet rutiner for systematisk oppfølging av resultatene.
- Bærumsskolens ansatte har økt sin kompetanse i individvurdering for at elevene skal oppnå en høyere måloppnåelse i læreplanens kompetansemål.
- Samarbeidet mellom skole og PP-tjenesten videreutvikles når det gjelder veiledning av lærere og oppfølging av elevresultater.

Sektorutvalget gav sin tilslutning til og bad rådmannen om å legge frem en konkret mål - og tiltaksplan senest høsten 2009 og å legge frem rapport om tiltak og måloppnåelse høsten 2011.

⁷ Kommunestyret møte 20.06.2007 sak 064/07 *Kvalitet i Bærumsskolen*.

⁸ Kommunestyret møte 12.12.07 sak 85/07 *Handlingsprogram 2008 – 2011*, side 37 og 38.

⁹ Sektorutvalg barn og unge møte 12.02.08, sak 014/08 *Oppfølging av strategier for kvalitet i bærumsskolen*.

Rådmannen har i tillegg lagt frem flere andre saker som er relevant for målet om å sikre at støttetiltak i størst mulig grad settes inn i de første årstrinnene.

I september la rådmannen frem saken *Kartlegging av elevers kunnskap i bærums skolen*¹⁰ for sektorutvalget. Rådmannen skriver her at vurdering er et sentralt element i prosjektet ”Tidlig innsats”. Innføring av tester er ett av flere sentrale elementer i satsingen på vurdering/individvurdering.

I januar 2008 la rådmannen frem for sektorutvalget en sak om helhetlig opplæringsløp¹¹. Dette prosjektet startet våren 2007 og er planlagt avsluttet høsten 2010. Prosjektet har to delprosjekter som skal:

- utforme et minimum av felles forpliktende rutiner for overganger mellom barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående skole
- utarbeide tiltak som kan bidra til helhetlig pedagogisk tenkning i barnehage, grunnskole og videregående skole

I saken ble det foreslått overgangsrutiner som var tenkt tatt i bruk våren 2008. Høsten 2007 ble det igangsatt to pedagogiske utviklingsprosjekter som dreier seg om samarbeidstiltak mellom barnehage og skole (omtalt under kapittel 4.2.1). Rådmannen skal komme tilbake med erfaringer fra disse utviklingsprosjektene når disse er evaluert i 2009.

I desember la rådmannen frem en orientering for utvalget om status i prosjektet om helhetlig opplæringsløp¹². Det ble her vedtatt at prosjektet skal inngå i prosjektet ”Tidlig innsats” og at barnehagene skal trekkes inn i prosjektet.

I mars 2009 ble det lagt frem en sak om lovfestet plikt til forsterket opplæring i norsk og matematikk på 1. - 4. trinn¹³. Rådmannen foreslo her å prioritere skolene med mange svake elever, mens sektorutvalget vedtok: *Ressursene deles ut til skolene ut fra elevtall på 1. - 4. trinn*. Til revisjonen opplyser administrasjonen at de har oppfattet vedtaket som at sektorutvalget ikke ville legge føringer for tildelingen av ressursene. Rådmannen vil derfor fordele ca 80 % av midlene ut fra elevtall på 1.- 4. trinn, 7 skoler med mange svake elever¹⁴ får 0,5 lærerårsverk ekstra og fire stillinger legges til PP- tjenesten som skal samkjøre forsterket opplæring i kommunen. Administrasjonen opplyser til revisjonen at disse fire stillingene bl.a. skal kontrollere skolenes bruk av disse ekstraressursene.

Rådmannen har også lagt frem følgende saker for sektorutvalget som fokuserer særlig på de svake elevene:

I februar 2008 ble det lagt frem to notater knyttet til PISA¹⁵ undersøkelsen som viste at det er betydelige forskjeller mellom gutter og jenter i eksamensresultater¹⁶. Guttene gjør det klart

¹⁰ Sektorutvalg barn og unge, møte 02.09.08 sak 072/08 *Kartlegging av elevers kunnskap i Bærums skolen*.

¹¹ Sektorutvalg barn og unge, møte 15.01.08 sak 004/08 *Helhetlig opplæringsløp*.

¹² Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 sak 97/08 *Prosjekt helhetlig opplæringsløp - status og justeringer overganger mellom barnehage – barne-/ungdomsskole – videregående skole*.

¹³ Sektorutvalg barn og unge, møte 24.03.09 sak 21/09 *Lovfestet plikt til forsterket opplæring i norsk og matematikk på 1. - 4. trinn*.

¹⁴ Svake elever er her elever med mestringsnivå 1 på nasjonale prøver i 5. trinn og elever i kritisk sone på kartleggingsprøvene.

¹⁵ Internasjonal kartlegging av kompetansen til elever på ungdomsskolennivå i ulike land, bl.a. Norge.

¹⁶ Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 *PISA undersøkelsen – resultater fordelt på kjønn og Gutteprosjektet i bærums skolen*.

dårligere særlig i norsk. Den samme forskjellen mellom kjønnene finner en i de nasjonale prøvene på barneskolen, men mindre enn på ungdomsskolen. Det orienteres om ”Gutteprosjektet i bærums skolen” ved Hosletoppen skole.

I mars var ressurstilodelingsmodellen til skolen oppe i sektorutvalget¹⁷. Modellen ble justert med økt vektlegging av barneskolen og elever med særskilte behov. Rådmannen ble bedt om å arbeide videre med å utrede i hvilken grad sosiodemografiske forhold bør påvirke den totale tidedeling til bærums skolen. Rådmannen ble også bedt om å utrede ulike former for skolebidragsindikatorer for å kunne måle hva skolen bidrar med av kunnskap på den enkelte skole i lys av de sosiodemografiske forhold.

I september la rådmannen som nevnt frem en sak om kartlegging av elevers kunnskap i bærums skolen¹⁸. Dette var en oppfølging av et tidligere vedtak i utvalget om at det skulle innføres årlige og like tester av alle elever. Det ble lagt til grunn at kommunen skulle følge opplegget for nasjonale kartleggingsprøver.

I desember 2008 la rådmannen dessuten frem for sektorutvalg for barn og unge en oversikt over saker fra utvalget som var til oppfølging¹⁹, bl.a. er vedtaket knyttet til ”Tidlig innsats” gjengitt.

Sektorutvalget har dessuten flere ganger fått fremlagt resultater fra nasjonale prøver og avgangskarakterer.

2.2 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener rådmannen har fulgt opp vedtaket. Rådmannen har lagt frem flere saker for sektorutvalg barn og unge som kan knyttes til oppfølging av kommunestyrets vedtak om å styrke resultatene i Bærums skolen ved å løfte de midlere og svakere elevene gjennom å sikre at støtteiltak i størst mulig grad settes inn i de første årstrinnene. Spesielt sentral er saken om oppfølging av strategier for kvalitet i bærums skolen²⁰. Rådmannen foreslår her å følge opp kommunestyrets vedtak gjennom et prosjekt kalt ”Tidlig innsats – bedre resultater”. Av sakene til sektorutvalget fremgår at det er igangsatt arbeid for å få dette til.

Det er i gang et prosjekt om helhetlig opplæringsløp²¹ der det bl.a. fokuseres på å utforme forpliktende rutiner for overganger mellom barnehage og barneskole. Barnehagene er nå trukket inn i prosjektet ”Tidlig innsats”²².

Revisjonens inntrykk er at det har vært en tett dialog mellom rådmannen og sektorutvalg barn og unge i oppfølgingen av kommunestyrets vedtak.

Prosjektet ”Tidlig innsats – bedre resultater” skal vare til 2011. Flere av de ti målene som er satt for dette prosjektet angir ønskede resultater. En vurdering av resultatene av dette

¹⁷ Sektorutvalg barn og unge, møte 11.03.08 sak 22/08 Ressurstilodelingsmodellen til skolen.

¹⁸ Sektorutvalg barn og unge, møte 02.09.08 sak 72/08 Kartlegging av elevers kunnskap i bærums skolen.

¹⁹ Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 sak 103/08 Oppfølging av vedtak fra sektorutvalg barn og unge 2008.

²⁰ Sektorutvalg barn og unge møte 12.02.08, sak 014/08 Oppfølging av strategier for kvalitet i bærums skolen.

²¹ Sektorutvalg barn og unge, møte 15.01.08 sak 004/08 Helhetlig opplæringsløp.

²² Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 sak 97/08 Prosjekt helhetlig opplæringsløp - status og justeringer overganger mellom barnehage – barne-/ungdomsskole – videregående skole.

prosjektet og dermed resultatene av kommunestyrets vedtak, vil derfor være mest relevant når prosjektet er avsluttet i 2011.

3. HAR VEDTAKET FØRT TIL ENDRING FOR BUDSJETTILDELINGEN TIL SKOLEN?

Revisjonen har undersøkt i hvilken grad tidlig innsats i forhold til de svake og midlere elevene kan gjenspeiles i ressurstildelingen til skolene. Handlingsprogrammet 2008-2011²³ skisserer som tidligere nevnt at tiltak i skolen rettes mot de midlere og svake elever for å øke læringsutbyttet: *Dette får konsekvenser for fordeling av ressurser innenfor grunnskolen*

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterium til grunn:

- ⇒ Ressurstildelingen til skolene bør understøtte målet om å *løfte de midlere og svakere elevene*

3.1 Funn/fakta

I henhold til den såkalte ressurstilodelingsmodellen til skolen²⁴ og rådmannens redegjørelse bestemmer følgende faktorer ressursnivået på den enkelte skole:

- En **elevfaktor** som ganget med skolens elevtall, gir undervisningsressursen eller elevressursen til skolen. Faktoren er ulik for barnetrinnet og ungdomstrinnet.
- En **administrasjonsressurs** som er koblet til antall elever på den enkelte skole.
- En unik, **T-timefaktor** (tilleggstimer) for hver skole som ganget med skolens elevtall, gir ressursen til elever med særskilt behov. Skolene er delt inn i 5 nivåer på barnetrinnet og 4 nivåer på ungdomstrinnet. Faktoren er basert på erfaringstall over en treårsperiode.
- En ekstra tildeling til **små skoler** dersom skolestørrelsen indikerer at skolen kommer under kritisk grense i forhold til antall elever per gruppe.²⁵

Som det fremgår av ressurstilodelingsmodellen er det særlig T- timefaktoren som er vesentlig for variasjonene i den enkelte skoles budsjett per elev.

T-timefaktoren skal reflektere antall elever som får spesialopplæring. Faktoren er historisk betinget og er vurdert ut fra bl.a. innrapportering til PP-tjenesten (spesialundervisning) fra den enkelte skole. Faktoren justeres for hvert år for den enkelte skole. Skolesjefens stab foretar en vurdering og fastsetter T-timefaktoren for den enkelte skole. Faktoren har 5 trinn²⁶.

En skole med 100 elever vil kunne få tildelt nær 1.000 timer mer i året til spesialundervisning ved å vurderes på nivå 5 kontra nivå 1. I Bærum kommune finnes mange store skoler med både 300 og 400 elever. Nivåplasseringen kan derfor ha stor betydning med hensyn til hvor mange timer den enkelte skole blir tildelt.

Det er nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 5. og 8. trinn. For de nasjonale prøvene i 2007 er det utarbeidet et nytt vurderingssystem. På 5. trinn vurderes elevenes resultater på en tredelt skala, mestringsnivå 1, 2, 3, der 3 er høyest. Det er utarbeidet en skala med beskrivelser av hva eleven mestrer på trinn 1, 2 og 3. Testene gir informasjon til elever, lærere, foresatte, skoleeiere, skoleledere, de regionale myndigheter og det nasjonale nivået

²³ Jfr 5

²⁴ Sektorutvalg barn og unge, møte 11.03.08 sak 22/08 *Ressurstilodelingsmodellen til skolen*

²⁵ Opplæringslovens § 8 -2 *Organisering av elevene i grupper.*

²⁶ Laveste trinn er 0,11 og høyeste er 0,37.

som grunnlag for forbedrings- og utviklingsarbeid. Revisjonen har sett på sammenhengen mellom andel elevene på laveste nivå²⁷ i de nasjonale prøvene mot budsjett per elev i tusen kroner²⁸. Tabellen nedenfor viser skolene sortert etter andel elever på laveste nivå.

Tabell 3-1 Andel svake elever og budsjett per elev i tusen kroner		
	Andel på laveste nivå	Budsjett per elev i tusen
Jar skole	3	32
Hosle skole	5	33
Tanum skole	6	36
Høvik Verk skole	6	34
Lommedalen skole	6	34
Stabekk skole	8	33
Grav skole	8	34
Lysaker skole	9	38
Eiksmarka skole	9	33
Høvik skole	10	36
Blommenholm skole	10	37
Lesterud skole	11	33
Jong skole	11	36
Evje skole	11	41
Bryn skole	11	37
Løkeberg skole	12	36
Bærums Verk skole	12	36
Haslum skole	13	43
Gullhaug skole	14	38
Eikeli skole	16	36
Levre skole	17	49

Tabellen viser at det er store forskjeller i resultatene på de ulike skolene²⁹. Samtidig viser den at det ikke er en klar sammenheng mellom andelen svake elever og budsjett per elev på de ulike skolene. Skolene med dårligst resultater får altså ikke nødvendigvis mer ressurser enn skolene med gode resultater. Rådmannen opplyser i presentasjonen av skoleresultatene at erfaringer og resultater fra tidligere undersøkelser viser at foreldrenes utdanningsbakgrunn, etnisk bakgrunn, kjønn og naturlige variasjoner er noen forklaringsfaktorer³⁰. Dessuten er det trolig en sammenheng mellom prøveresultatene og skolens arbeidsmåter og strategier. Trekk ved foreldrene vil som regel være relativt konstante forhold ved de ulike skolene og er noe den enkelte skole ikke kan endre.

Revisjonen ser at resultatene på den enkelte skole varierer fra år til år. For å plukke ut skoler med gjennomgående svake elever bør en derfor legge resultatene fra flere år til grunn for vurderingen. Revisjonen har også fått opplyst at av disse kartleggingsprøvene ikke alltid gjennomføres på en enhetlig måte i skolene, bl.a. skal praksis for hvilke elever som kan utelates fra disse testene variere.

Revisjonen har sjekket resultatene fra de nasjonale prøvene opp mot T-timefaktoren for de ulike skolene. Det er her ingen åpenbar sammenheng. For eksempel har skolen med lav andel

²⁷ Gjennomsnitt på laveste nivå - Nivå1 i norsk lesing, engelsk lesing og regning på 5 trinn i 2007 og 2008 og gjennomsnitt andel på kritisk nivå i lesing og regning 2 trinn 2008.

²⁸ Utreignet utfra vedtatt budsjett 2007 og elevtall 2006-2007 per skole.

²⁹ Snarøya skole, Emma Hjorth skole, Rykkin og Hammerbakken skole er ikke tatt med da vi mangler noen data for disse.

³⁰ Bl.a. sektorutvalg barn og unge møte 15.01.08 sak 011/08 *Nasjonale prøver 2007*.

svake elever, høyere T-timefaktor (mer ressurser til spesialundervisning) enn skoler med høy andel svake elever.

Revisjonen har kartlagt budsjettutviklingen for skolene de siste fire årene og kan ikke se at skolene med mange svake elever er styrket i forhold til skoler med få svake elever.

3.2 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener kommunestyrets vedtak i liten grad har fått budsjettmessige konsekvenser.

Revisjonen mener det er en rimelig tolkning at ressursene var tenkt omfordelt fra skoler med få svake elever til skoler med mange svake elever. Revisjonen kan ikke se at det er noen klar sammenheng mellom budsjettene for den enkelte skole og andelen elever på laveste nivå for vedkommende skole. T-timefaktoren i ressurstilodelingsmodellen fanger ikke opp alle elever som er innbefattet i definisjonen av svake og midlere elever. Fordeling av antall T – timer er basert på innrapportering av elever til PP -tjenesten og følgelig bare omfatter en del av de svake elevene.

Revisjonen mener det blir viktig å sikre at disse kartleggingsprøvene blir gjennomført på en enhetlig måte i skolene, bla ved at det sikres mest mulig ensartet praksis for hvilke elever som kan utelates fra disse testene.

4. HAR RÅDMANNEN KONTROLL MED OPPFØLGINGEN I SKOLENE?

I Kommuneleken § 23 nr. 2 står det at vedtak som blir fattet i de politiske organene skal følges opp av administrasjonen i kommunen. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at kommunens administrasjon drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Opplæringsloven³¹ har videre en bestemmelse som pålegger kommunene å ha et forsvarlig system for vurdering og oppfølging av om kravene i opplæringsloven blir oppfylt.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier/ krav til grunn:

- ⇒ Rådmannen skal ha et betryggende system som sikrer at kommunestyrets vedtak gjennomføres i skolene
- ⇒ Kommunen skal ha et forsvarlig internkontrollsystem som sikrer at sentrale krav i opplæringsloven overholdes

4.1 Betryggende system for oppfølging av kommunestyrets vedtak?

4.1.1 Funn/fakta

Det er utviklet egen strategi for resultatoppfølgingen i bærumskolene³². Systemet viser et opplegg for systematisk kartlegging og oppfølging av resultatene i skolen.

Resultatavtalene mellom kommuneledelsen og rektor og kommunens målekart er viktige styringsdokumenter for å sikre at kommunestyrets vedtak for opplæringen i skolen iverksettes i skolene. Målekartet angir de generelle resultatmålene som er like for tjenestestedene i kommunen. Under "øvrige mål" i resultatavtalen oppstilles spesifikke resultatmål for den enkelte skole.

Administrasjonen har laget et program for kvalitetsutvikling i skolen "læring og fornyelse for bærumskolene". Gjennom dette kvalitetsutviklingsystemet opprettes utviklingsplaner hvor det settes utviklingsmål for den enkelte skole. Utviklingsmålet er basert på styringsinformasjon som bl.a. kartleggingsprøver, nasjonale prøver og elevundersøkelser for den enkelte skole. Styringsdokumentene nedfeller videre konkrete tiltak for å nå disse målene. Administrasjonen og skolene har dialog rundt disse utviklingsplanene to ganger i året.

Revisjonen har registrert at det i 2009 er tettere kobling mellom resultatavtalene og utviklingsplanene enn tidligere, ved at de viktigste målsettingene for utviklingsplanene nedfelles som målsettinger i resultatavtalen for rektor.

³¹ Lov om grunnskolen og den videregående opplærings av 17. juli 1998 nr. 61.

³² "Resultatoppfølging i bærumskolene", oversikt over modell oversendt fra administrasjonen til revisjonen.

Revisjonens gjennomgang av et utvalg utviklingsplaner viser at administrasjonen og skolene i praksis har hatt fokus på viktige virkemidler overfor svake elevgrupper, som opplegg for tilpasset opplæring, individvurdering og effekt av spesialundervisning.

4.2 Har administrasjonen forsvarlig internkontrollsystem?

Kommunen skal ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i opplæringsloven og forskrifter blir oppfylt og et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra disse vurderingene³³. Et slikt internkontrollsystem skal være egnet til å avdekke, vurdere og følge opp at forholdene ikke er i strid med lov/forskrift³⁴.

Det er bestemmelser for å sikre at svakere og midlere elever får tilfredsstillende læringsutbytte. Revisjonen har lagt til grunn at det sentrale er kravet om tilpasset opplæring, rett til spesialundervisning og kravet om forsvarlige undervisningsgrupper. Revisjonen har derfor undersøkt om administrasjonen har tilfredsstillende internkontrollsystemer i forhold til disse bestemmelsene.

Det følger av opplæringsloven at opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene hos den enkelte elev³⁵. Prinsippet om tilpasset opplæring gjelder alle elever, både de ressurssterke elevene som har behov for økt faglige utfordringer og de svake elevene. Retten til tilpasset opplæring kan ivaretas gjennom ordinær undervisning eller i form av spesialundervisning.

Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet har rett til spesialundervisning³⁶. Spesialundervisning innebærer at det på bakgrunn av enkeltvedtak settes i gang særskilte tiltak for en elev som ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Tiltakene kan innebære mer omfattende individuell tilpassing av opplæringen som kan omfatte avvik fra reglene om innholdet i opplæringen.

Det følger av opplæringsloven³⁷ at elevene kan deles i grupper etter behov. Gruppene må ikke være større enn det som er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig. Det heter videre at organiseringen skal ivareta elevenes behov for sosial tilhørighet og at gruppene til vanlig ikke skal sammensettes etter faglig nivå, kjønn eller etnisk tilhørighet³⁸. For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier/ krav til grunn:

- ⇒ Kommunen skal ha et forsvarlig system som kan sikre at bærumskolene oppfyller sine forpliktelser til å gi elevene tilpasset opplæring innenfor rammene av opplæringsloven § 1-3 og i form av spesialundervisning jf opplæringsloven § 5-1
- ⇒ Kommunen skal ha et forsvarlig system som kan sikre at bærumskolene oppfyller kravene om forsvarlige undervisningsgrupper, § 8-2

³³ Opplæringsloven § 13-10, 2. ledd.

³⁴ Utdanningsdirektoratet har utarbeidet veileder om kravet til skoleeiers forsvarlige system iht § 13-10.

³⁵ Opplæringsloven § 1-3. Dette innebærer at innenfor rammen av de ressursene som i hvert tilfelle er stilt til disposisjon, har skolen plikt til å sørge for at opplæringen blir lagt til rette etter den enkelte elevens evner og forutsetninger. Dette innebærer også at organiseringen av skolen, bruken av pedagogiske metoder og progresjon i opplæringa skal være tilpasset de individuelle evnene og forutsetningen hos eleven

³⁶ Opplæringsloven § 5-1.

³⁷ Opplæringsloven § 8-2.

³⁸ Spørsmålet om kommunene har godt nok system for kontroll med at kravet til tilfredsstillende lærertetthet oppfylles er gjenstand for nasjonalt skoletilsyn av fylkesmannen for 2009 i forhold til utvalgte kommuner. Det skal i løpet av 2009 føres tilsyn med kommunene Fet, Oppegård, Ullensaker og Oslo.

4.2.1 **Funn/fakta**

Kommunen har utarbeidet rutiner bl.a. for overganger mellom barnehage og skolen. ”Rutiner for overgangene i opplæringsløpet” har bl.a. som mål å

- sikre en trygg og god start på barnehagen, barneskolen, ungdomsskolen, den videregående skole samt ved skifter innad i kommunen
- skape helhet og sammenheng i elevens opplæringsløp
- sikre elevene bedre tilpasset opplæring og derved bedre læringsutbytte
- sikre et godt tverrfaglig samarbeid der det er behov for det.

Alle kommunens private og kommunale barnehager og grunnskoler forplikter seg til å følge disse rutinene³⁹.

De nasjonale kartleggingsprøvene på skolen har til hensikt å kartlegge de elevene som har behov for særskilt oppfølging. Administrasjonene og skolene har derfor nå et grunnlag for å identifisere de svake og midlere elevene. Som revisjonen har pekt på ovenfor har administrasjonen en systematisk oppfølging av skolene med å utvikle strategier for tilpasset opplæring, særlig gjennom utviklingsplanene til den enkelte skole. På bakgrunn av kartleggingsprøver, elevundersøkelser mv settes utviklingsmål og det iverksettes tiltak for den enkelte skole.

Når det gjelder rett til spesialundervisning har revisjonen fått opplyst at det er rektor ved skolene som fatter vedtak om spesialundervisning. Revisjonen har ikke funnet at det foreligger skriftlig delegasjonsreglement som gir rektorene ved skolene myndighet til å fatte slike vedtak.

Administrasjonen viser til at det er et system for å vurdere og følge opp elever med behov for spesialundervisning gjennom rutiner for henvisning til PP-tjenesten, bl.a. hvilke tester som skal være gjennomført på skolen før henvisning. Når en elev er utredet og har fått en sakkyndig vurdering som gir rett til spesialundervisning, skrives et enkeltvedtak, og det utarbeides en individuell opplæringsplan (IOP) i samarbeid med foresatte og PP-tjenesten. Planen vurderes hvert halvår. Kommunen har maler for IOP og halvårsevalueringer. Administrasjonen opplyser at organisering og innhold i spesialundervisningen drøftes i møter mellom kommunalsjef for skole og PP-tjenesten⁴⁰. Det er så vidt revisjonen kan se ikke etablert rapporteringsrutiner mellom skolene og administrasjonen som kan gi grunnlag for vurdering/kontroll av praksis ved den enkelte skole.

Vi har fått opplyst fra administrasjonen at fylkesmannen fører årlige tilsyn med at ressurstildelingen til skolene ikke ligger under det tidligere klassetildelingstallet. Dette er en minimumstandard for ressurstildeling til skolene. Innenfor rammen av budsjettet er det opp til den enkelte skole å bestemme hva som anses for forsvarlige undervisningsgrupper. Administrasjonen har ikke utarbeidet føring/retningslinjer for skjønnet. Administrasjonen har heller ikke bedt om rapportering fra skolene om hvordan de praktiserer kriteriet om hva som anses som pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig.

³⁹ www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/Skoler/Helhetlig-opplæringslop

⁴⁰ Kommentarer oversendt i e-mail 18.05.09

I forbindelse med forslag til innsparinger i budsjettet omtalt i handlingsprogramet for 2009⁴¹ pekes det på av lavere lærertetthet vil redusere kvaliteten i opplæringstilbudet og at det for enkelte skoler kan være fare for at lærertettheten kan bli så lav at fylkesmannen enkelte år vil reagere.

4.3 Revisjonens vurdering

Etter revisjonens oppfatning har kommunen et system som er godt egnet til å fange opp kommunestyrets vedtak for skolene og samtidig sikre at disse iverksettes i den enkelte skole. En gjennomgang av et utvalg utviklingsplaner viser også at dette verktøyet synes å bli benyttet formålstjenlig i praksis.

Revisjonen ser at administrasjonen har systematisk kontakt og oppfølging med skolene særlig gjennom kompetanseutviklingsplanene. Administrasjonen har fokus på og arbeider systematisk med å oppnå tilpasset opplæring i bærumskolene, med læringsstrategier og ulike satsinger for best mulig læringsutvikling for elevene. Revisjonen ser også at styringsdokumentene for skolene har oppsatte mål og tiltak knyttet til tilpasset opplæring for den enkelte skole. Revisjonen har videre registrert at rådmannen har tatt opp innholdet i spesialundervisningen overfor enkelte skoler. Rådmannen har også utarbeidet maler for viktige dokumenter forbundet med saksbehandlingen for spesialundervisning. Administrasjonen har ikke vist at den har informasjon eller systemer for å følge opp om den enkelte skole praktiserer kravene til forsvarlig gruppestørrelse i samsvar med opplæringsloven.

Revisjonens gjennomgang av de dokumenter og systemer administrasjonen har opprettet for styring av skolen har flere elementer som kan ivareta deler av en internkontrollfunksjon. Revisjonen har imidlertid ikke funnet at administrasjonen har utarbeidet et systematisk opplegg for internkontroll iht. opplæringsloven. I denne forbindelse vises til utdanningsdirektoratets veileder for kravet til skoleeiers forsvarlige system⁴². Det vises bl.a. til viktigheten av at ansvarlinjer og myndighetsfordeling er klargjort, at det er rutiner for å sikre informasjonsflyt/rapporteringsrutiner som er egnet til å bekrefte god tilstand eller egnet til å avdekke manglende overholdelse av reglene. Revisjonen mener systemet for internkontroll bør gjennomarbeides og bli mer systematisk.

⁴¹ Handlingsprogram 2009-2012 side, 54.

⁴² <http://www.udir.no/brosjyrer>

5. BLIR RESULTATENE RAPPORTERT TIL KOMMUNESTYRET?

I kommuneloven § 23 nr. 2 står det at vedtak som blir fattet i de politiske organene skal følges opp av administrasjonen i kommunen. En viktig del av administrasjonens oppfølging med politiske vedtak er å sikre at oppfølgingen rapporteres tilbake til kommunestyret på en forsvarlig måte.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterium til grunn:

⇒ Resultatene skal rapporteres til kommunestyret.

5.1 Funn/fakta

5.1.1 Rapportering om oppfølging av vedtaket

I februar 2008 la som tidligere nevnt rådmannen frem en sak om oppfølging av strategier for kvalitet i bærums skolen for sektorutvalg Barn og unge⁴³. Rådmannen foreslår her å følge opp kommunestyrets vedtak gjennom et prosjekt kalt ”Tidlig innsats – bedre resultater”. Prosjektet skal ha en varighet på tre år. Arbeidet skal bygge på kommunale og nasjonale føringer, strategier og planer.

I mai 2008 ble årsmelding for 2007 behandlet. Her omtales kommunestyret tidligere vedtak i saken ”Kvalitet i skolen” og at dette vedtaket følges opp i prosjektet ”Tidlig innsats – bedre resultater”⁴⁴.

I desember 2008 ble handlingsprogram 2009 – 2012 behandlet i kommunestyret. Her er prosjektet ”Tidlig innsats” omtalt både under grunnskoleopplæring og under barnehager. Koblingen til ”Kvalitet i bærums skolen” angis, det oppstilles målsettinger for prosjektet og uttrykkes bla at tidlig innsats må starte i barnehagen⁴⁵.

I mai 2009 ble det rapportert til kommunestyret i årsmeldingen for 2008. Her er det et eget punkt om prosjektet ”Tidlig innsats – bedre resultater” hvor det vises til at dette er en oppfølging av vedtaket ”kvalitet i bærums skolen”⁴⁶. Det står her at kommunens mål er at elevene kartlegges og testes på alle trinn og at kartleggingen er til hjelp for å tilpasse undervisningen.

5.1.2 Rapportering om budsjetttiltak

I Handlingsprogrammene for 2008 og 2009 står det⁴⁷ at utdanningsnivået og inntektsnivået er høyt i Bærum sammenlignet med landsgjennomsnittet, men at *spredningen er stor innenfor kommunen*. Det er tatt inn en tabell som viser forskjeller mellom snittkarakter i Bærum samlet, Bekkestua, Sandvika og Rykkinn. I handlingsprogram 2008 står det⁴⁸ også at *Eksamensresultatene er høyest i nettverket, og det er godt mulig at de sosioøkonomiske*

⁴³ Sektorutvalg barn og unge møte 12.02.08 sak 014/08 *Oppfølging av strategier for kvalitet i bærums skolen*.

⁴⁴ Årsrapport 2007 – Bærum kommune, side 19.

⁴⁵ Handlingsprogram 2009 – 2012, side 52.

⁴⁶ Årsrapport 2008 – Bærum kommune, side 26.

⁴⁷ Handlingsprogram 2008 – 2011, side 6 og Handlingsprogram 2009 – 2012, side 7

⁴⁸ Handlingsprogram 2008 – 2011, side 40.

forholdene kan forklare mye av det gode resultatet. I tillegg står det i omtalen av prosjektet Kvalitet i Bærumsskolen: Støttetiltak bør i størst mulig grad settes inn på de laveste årstrinnene. Dette får konsekvenser for fordelingen av ressurser innenfor grunnskolen.

Så langt revisjonen kan se er det ikke rapportert til kommunestyret noe som kan belyse om kommunestyrets vedtak har medført budsjettmessige endringer mellom skolene - omdisponering av midler til skoler med mange svake elever.

5.2 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener rådmannen har gitt hyppig og relevant rapportering til kommunestyret om oppfølgingen av vedtaket. Rådmannen har rapportert til kommunestyret om oppfølgingen av kommunestyrets vedtak i begge handlingsprogrammene og begge årsmeldingene som er kommet etter at vedtaket ble fattet. Det er opplyst at vedtaket følges opp i prosjekt kalt "Tidlig innsats – bedre resultater".

En mulig svakhet slik revisjonen ser det kan være at de budsjettmessige konsekvensene burde vært synliggjort på en bedre måte ovenfor kommunestyret. Dette er ville etter revisjonens vurdering kunne gitt kommunestyret relevant informasjon om oppfølgingen av vedtaket.

6. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

6.1 Konklusjon

Kontrollutvalget bad revisjonen vurdere om forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive for å oppnå kommunestyrets strategi om å løfte de midlere og svakere elevene.

Gjennomgangen viser at rådmannen har lagt frem flere saker som omtaler oppfølgingen av dette vedtaket både for kommunestyret og for sektorutvalg barn og unge. Revisjonen mener at rådmannen har fulgt dette vedtaket godt opp. Revisjonen mener gjennomgangen viser at rådmannen har et bevisst forhold til kommunestyrets vedtak og at det er tett dialog mellom rådmannen og sektorutvalget om oppfølgingen av vedtaket.

Allerede i handlingsprogram 2008 - 2011 fremkommer det at vedtaket vil få konsekvenser for fordelingen av ressurser innenfor grunnskolen. Revisjonen mener det er en rimelig tolkning at ressursene var tenkt omfordelt fra skoler med få svake elever til skoler med mange svake elever. Revisjonen kan ikke se at det er noen klar sammenheng mellom budsjettene og budsjettutviklingen for den enkelte skole og andelen svake elever på vedkommende skole. Fordelingsnøkkelen for budsjettildeling til skolene har vært opp til politisk behandling i sektorutvalget etter vedtaket, uten at rådmannen der foreslo en konkret omfordeling til skolene med mange svake elever. Revisjonen mener at rådmannen muligens hadde grunnlag for og kunne ha satt i verk oppfølgende tiltak i budsjettet raskere enn det som er gjort. Ressurstilodelingsmodellen revideres nå for å øke vekten på resultater ved kartleggingsprøvene over tid, og hvor det blant annet blir tatt hensyn til sosioøkonomiske forhold. Revisjonen mener dette vil bidra til å oppnå kommunestyrets vedtatte mål. Med virkning fra høsten 2009 tilføres ekstra midler fra staten rettet mot forsterket opplæring de fire første årstrinnene i barneskolen. Rådmannen har besluttet at 7 av skolene med høy andel svake elever vil tildeles en halv lærerstilling ekstra.

Revisjonen synes det er verdt å merke seg at kommunestyret i Bærum vedtok å sikre at støttetiltak i størst mulig grad settes inn i de første årstrinnene, før Stortinget lovfestet plikt til forsterket opplæring på 1. – 4. trinn.

Kartleggingsprøvene som styringsinformasjon for kompetanseutviklingen i skolen vil få større betydning fremover. Bl.a. vil det få betydning for ressurstilodelingen. Revisjonen mener det blir viktig å sikre at disse kartleggingsprøvene blir gjennomført på en enhetlig måte i skolene, bla ved at det sikres mest mulig ensartet praksis for hvilke elever som kan utelates fra disse testene.

Revisjonens gjennomgang viser at administrasjonen har et godt utviklet system for å fange opp vedtak fra kommunestyret og sikre at disse styringssignalene følges opp i skolen. Det er fokus på kvalitetsutvikling gjennom utarbeidelse av kompetanseutviklingsplaner for skolene og oppfølgingen av disse. Revisjonen mener imidlertid at vår gjennomgang viser at administrasjonens system for internkontroll i hht opplæringsloven bør gjennomgås og bli mer systematisk. Revisjonen viser til viktigheten av at ansvarlinjer og myndighetsfordeling er klargjort og at det er etablert gode rapporteringsrutiner.

Revisjonen mener rådmannen har gitt hyppig og relevant rapportering til kommunestyret om oppfølgingen av vedtaket. En mulig svakhet slik revisjonen ser det, kan være at de budsjettmessige konsekvensene burde vært synliggjort på en bedre måte ovenfor kommunestyret. Dette ville etter revisjonens vurdering kunne gitt kommunestyret relevant informasjon om oppfølgingen av vedtaket.

Kommunestyrets vedtak i saken "Kvalitet i bærumsskolen" blir fulgt opp i prosjektet "Tidlig innsats – bedre resultater" som skal vare til 2011. Flere av målene som er satt for dette prosjektet angir ønskede resultater. Dette gir godt grunnlag for å vurdere resultatene av prosjektet og resultatene av kommunestyrets vedtak. Når prosjektet er avsluttet i 2011 vil en bl.a. kunne kartlegget om oppfølgingen av vedtaket førte til at bærumselevenes grunnleggende ferdigheter ble styrket, om tidlig innsats for lesing og regning gav effekt og om bærumsskolen fikk bedre resultater på de nasjonale prøvene.

6.2 Anbefalinger

1. Systemet for internkontroll bør gjennomarbeides og bli mer systematisk.
2. Rådmannen bør vurdere om varslede omfordeling av ressurser er i samsvar med planlagt tidshorisont for prosjektet "Tidlig innsats – bedre resultater".

KILDEHENVISNINGER

- F-4074 B : *Ny felles opplæringslov: Et helhetlig skoleverk*. Utdannings- og Forskningsdepartementet.
- Forskrift til opplæringslova, FOR 2006-06-23 nr. 724.
- Handlingsprogram 2008 – 2011.
- Handlingsprogram 2009 – 2012.
- Kommunestyret møte 12.12.07 sak 85/07 *Handlingsprogram 2008 – 2011*
- Kommunestyret møte 20.06.2007 sak 064/07 *Kvalitet i Bærumsskolen*.
- Kontrollutvalget møte 17.11.08 sak 066/08 *Valg av prosjekter for 2009*.
- Lov av 25.09.1992 nr.107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven).
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa av 17.07. 1998 nr. 61.
- Ot.prp. nr. 55 (2003-2004). Om lov om endringer i opplæringslova og friskolelova.
- Ot.prp.nr.40 (2007-2008). Om lov om endringer i opplæringslova og privatskolelova
- Resultatoppfølging i bærumsskolen, oversikt over modell oversendt fra administrasjonen til revisjonen.
- Sektorutvalg barn og unge 24.03.09, sak 021/08 Lovfestet plikt til forsterket opplæring i norsk og matematikk på 1.-4. trinn.
- Sektorutvalg barn og unge møte 09.12.08 sak 97/08 *Prosjekt helhetlig opplæringsløp - status og justeringer overganger mellom barnehage – barne-/ungdomsskole – videregående skole*.
- Sektorutvalg barn og unge møte 12.02.08, sak 014/08 *Oppfølging av strategier for kvalitet i bærumsskolen*.
- Sektorutvalg barn og unge møte 15.01.08 sak 011/08 *Nasjonale prøver 2007*.
- Sektorutvalg barn og unge, møte 02.09.08 sak 72/08 *Kartlegging av elevers kunnskap i bærumsskolen*.
- Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 *PISA undersøkelsen – resultater fordelt på kjønn*
- Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 *Gutteprosjektet i bærumsskolen*.
- Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 sak 103/08 *Oppfølging av vedtak fra sektorutvalg barn og unge 2008*.
- Sektorutvalg barn og unge, møte 09.12.08 sak 97/08 *Prosjekt helhetlig opplæringsløp - status og justeringer overganger mellom barnehage – barne-/ungdomsskole – videregående skole*.
- Sektorutvalg barn og unge, møte 11.03.08 sak 22/08 *Ressurstilodelingsmodellen til skolen*
- Sektorutvalg barn og unge, møte 15.01.08 sak 004/08 *Helhetlig opplæringsløp*.
- Sektorutvalg barn og unge, møte 24.03.09 sak 21/09 *Lovfestet plikt til forsterket opplæring i norsk og matematikk på 1. - 4. trinn*.
- Utdanningsdirektoratet: Veileder om kravet til skoleeiers forsvarlige system (<http://www.udir.no/Brosjyrer>).
- www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/Skoler/Helhetlig-opplæringsløp
- Årsrapport 2007 – Bærum kommune.
- Årsrapport 2008 – Bærum kommune.

TABELLOVERSIKT

Tabell 1-1 Gjennomsnittsfordeling på prøver 2008 i Bærum	1
Tabell 3-1 Andel svake elever og budsjett per elev i tusen kroner	8

RÅDMANNENS KOMMENTARER TIL RAPPORTEN

Til revisjonssjefen

Vedrørende: **Høring forvaltningsrevisjonsprosjekt - skole**

Det vises til forvaltningsrevisjonsrapporten: ”*Fanger skolen opp midlere og svakere elever?*” Rapporten er sendt til rådmannen for høringsuttalelse med svarfrist 03.06.2009.

I det videre følger rådmannens tilbakemelding.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet skulle *vurdere om forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive for å oppnå kommunestyrets strategi om å løfte de midlere og svakere elevene.*

Vedtaket fra kommunestyret i 2007 var å ”*Styrke resultatene i Bærumsskolen ved å løfte de midlere og svakere elevene gjennom å sikre at støttetiltak i størst mulig grad settes inn i de første årstrinnene.*”

Kommunestyredebatten fra 2007 endte opp med prosjektet ”Tidlig innsats – bedre resultater” som varer fra 2008-2011.

➤ **Har rådmannen fulgt opp vedtaket?**

Rådmannen er godt fornøyd med at revisjonene mener rådmannen har fulgt opp vedtaket.

➤ **Har vedtaket ført til budsjettmessige endringer?**

Revisjonen mener kommunestyrets vedtak i liten grad har fått budsjettmessige konsekvenser. Rådmannen vil gjøre oppmerksom på at tildeling av timer til spesialundervisning baseres på sakkyndig vurdering av en PP-rådgiver, ikke av resultatene på nasjonale prøver.

Når det gjelder ressurstildeling til skolene, er det våren 2009 nedsatt en gruppe som skal jobbe videre med ressurstilodelingsmodellen i bærumsskolen. Målet er å få en ny og mer rettferdig tildelingsmodell skoleåret 2010-11 som bør gjenspeile at støttetiltak settes inn i de første årene og eventuelt ta hensyn til sosioøkonomiske faktorer.

Når det gjelder forholdet om hvilke elever som skal fritas fra nasjonale prøver / kartleggingsprøver, vet rektorene at det er et mål at 100 % gjennomfører prøvene. Under resultatoppfølgingen på skolene trekkes skolenes prosenttall fram, og rektor skal begrunne om ikke 100 % har deltatt.

➤ **Har rådmannen kontroll på oppfølging i skolen?**

Rådmannen er fornøyd med at revisjonen mener Bærums system for resultatoppfølgingen ute på skolene er tilfredsstillende.

➤ **Har rådmannen forsvarlig internkontroll?**

Revisjonen konkluderer med at rådmannen har flere elementer som ivaretar deler av internkontrollen, men at ikke ansvarlinjer og myndighetsfordeling er klargjort. Revisjonen mener at systemet for internkontroll bør gjennomarbeides og bli mer systematisk. Rådmannen støtter denne vurderingen. Det har de siste årene vært et styringssystem i Bærum hvor rådmannen har gitt rektorene ” alle rådmannens fullmakter”. Rådmannen støtter at dette innskjerpes, og konkretiseres ift. delegerte fullmakter gitt av rådmannen

➤ **Blir resultatene rapportert til kommunestyret?**

Revisjonen mener at resultatene stort sett er godt rapportert til kommunestyret, men at de budsjettmessige konsekvensene burde vært synliggjort på en bedre måte overfor kommunestyret. Rådmannen mener at når ressurstilodelingsmodellen skal vurderes, må dette presenteres i HP.

Rådmannens kommentar til revisjonens anbefalinger

1. Rådmannen vil gjennomgå og bearbeide administrasjonens system for internkontroll. Rådmannen ønsker å bli mer systematisk innen dette arbeidet. Det pekes også på rådmannens arbeid med å konkretisere delegerte fullmakter
2. Rådmannen vil gjennom å se på ressurstilodelingsmodellen vurdere omfordeling av ressurser til skoler med mange midlere og svakere elever

Med hilsen

Marit Langfeld Ege
rådmann